

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2766

Vragen van het lid **Van Dam** (PvdA) aan de staatssecretaris van Economische Zaken over *Europese stappen tegen telecomaanhouders en fabrikanten van smartphones om gebruik van VOIP toe te staan op de mobiel*. (Ingezonden 17 april 2009)

1
Kent u de berichten over een blokkade op gebruik van VOIP¹ (via mobiel internet) door telecomaanhouders, mogelijk ondersteund door fabrikanten van smartphones als Apple, en het bericht dat de EU stappen overweegt?²

2
Deelt u de mening van Eurocommissaris Reding dat het gebruik van internetdiensten door telecomaanhouders niet geblokkeerd mag worden? Bent u het er tevens mee eens dat telecomaanhouders op deze manier hun machtspositie als aanbieder van internettoegang misbruiken? En bent u het er tot slot ook mee eens dat de consument bij het afsluiten van een abonnement ervan uit had mogen gaan dat hij met het kopen van «onbeperkte toegang tot internet» geen beperkingen zou ervaren bij gebruik van internetdiensten en dat derhalve aanbouders van mobiel internet

verplicht zijn gebruikers daadwerkelijk onbeperkte toegang te bieden?

3
Bent u het er in zijn algemeenheid mee eens dat aanbouders van internettoegang niet de vrijheid horen te hebben te bepalen welke diensten consumenten wel en niet kunnen gebruiken op internet, omdat zij zich anders een machtspositie verschaffen ten opzichte van zowel consumenten als dienstenaanhouders?

4
Deelt u de mening dat derhalve niet slechts gebruik van VOIP via mobiel internet op het spel staat, maar dat deze kwestie een precedent kan hebben ten aanzien van de machtspositie die aanbouders van internettoegang kunnen spelen ten aanzien van dienstenaanhouders en consumenten?

5
Bent u bereid Eurocommissaris Reding actief te ondersteunen in haar inzet om in Europa een dergelijke blokkade van internetdiensten door aanbouders van internettoegang te verbieden?

6
Bent u bereid de Consumentenautoriteit te verzoeken in Nederland op te treden tegen Apple en/of T-Mobile voor hun rol in

het blokkeren van VOIP, dan wel andere producenten die zich hier ook aan schuldig maken?

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen ter zake van de leden Gesthuizen en Gerrens (beiden SP), ingezonden 16 april 2009 (vraagnummer 2009Z07244).

¹ VOIP: Voice over internet protocol (IP).

² – Wired.com, 9 april 2009: «Open Mobile Internet Now!» <http://blog.wired.com/business/2009/04/open-mobile-int.html> en – TG Daily, 10 april 2009: «EU may force wireless carriers to allow VoIP on cellphones» http://www.tgdaily.com/html_tmp/content-view-42003-118.html

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Heemskerk** (Economische Zaken) (ontvangen 27 mei 2009)

1
Ja, ik ben bekend met de berichtgeving van een blokkade op gebruik van VoIP via mobiel internet. Deze situatie speelt met name in de VS, zoals ook blijkt uit het artikel waar u naar verwijst. Daarin wordt gemeld dat alle vier grote «US carriers» beperkingen opleggen aan diensten zoals VoIP. In ons eigen land ziet de markt er echter anders uit en kan de consument bij verschillende

operators kiezen voor een mobiel internetabonnement waarbij gebruik van VoIP is toegestaan. Ik verwijs daarbij naar mijn antwoord op vraag 1 van de leden Gesthuizen en Gerkens (beiden SP) over de beperking van VoIP. (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2008–2009, nr. 2765)

Ik ben ook bekend met de stappen die de EU overweegt in het kader van het «New Regulatory Framework (NRF)». Ik verwijs daarvoor naar mijn antwoord op vraag 6 van de leden Gesthuizen en Gerkens.

2

Het gaat mij te ver om in algemene zin te stellen dat het gebruik van internetdiensten door telecomaandbieders op geen enkele wijze geblokkeerd zou mogen worden. Algemeen wordt onderkend dat er goede technische redenen (zoals capaciteitsmanagement bij overbelasting van het netwerk) kunnen zijn waarom netwerkmanagement door een telecomaandbieder noodzakelijk is. Verder kan het om reden van productdifferentiatie wenselijk zijn dat er verschillende proposities in de markt zijn die aansluiten op de wensen van verschillende consumenten.

Voor zover mij bekend roept Eurocommissaris Reding ook niet direct op tot een algemeen verbod op blokkade, maar doet zij een oproep aan nationale autoriteiten om op grond van de huidige Telecommunicatie- en Mededingingswetgeving goed te kijken naar gevallen waar partijen met aanmerkelijke marktmacht de introductie van nieuwe innovatieve diensten afremmen. Aangezien niet is vastgesteld dat één van de mobiele telecomaandbieders aanmerkelijke marktmacht heeft op de betrokken relevante markten en omdat iedere consument een innovatieve dienst als Skype kan afnemen, zie ik geen aanleiding te concluderen dat er sprake is van machtsmisbruik.

Ik deel uw mening dat een consument bij de aankoop van een mobiel internetabonnement goed voorgelicht moet worden over de voorwaarden die zijn verbonden aan de te leveren diensten. Transparantie is een vereiste voor goede marktwerking. Ik steun uw pleidooi dat een operator, die claimt «onbeperkt toegang tot internet» te verlenen, dat dan ook moet doen. In

voorkomend geval heeft de Consumentenautoriteit bevoegdheden om tegen oneerlijke handelspraktijken op te treden.

3

Ik vind netneutraliteit belangrijk in de zin dat gebruikers niet zonder goede reden moeten worden beperkt in hun gebruiksmogelijkheden. Tegelijkertijd vind ik dat aanbieders in een concurrerende markt in beginsel de vrijheid moeten hebben om die diensten aan te bieden die passen bij de behoeften van gebruikers. Toegespitst op de Nederlandse mobiele internetmarkt constateer ik dat er op dit moment geen aanbieder van mobiele internettoegang is aangewezen als partij met aanmerkelijke marktmacht. Mocht er op enig moment een aanbieder zijn met aanmerkelijke marktmacht, en die aanbieder zou zijn marktmacht misbruiken, dan kunnen verschillende toezichthoudende instanties hier tegen optreden (zie beantwoording vraag 6).

4

Ik deel de mening dat deze kwestie niet slechts het gebruik van VoIP via mobiel internet betreft, maar breder gezien moet worden. Het betreft hier het vraagstuk van netwerkneutraliteit, de wijze waarop aanbieders van internettoegang omgaan met het verkeer dat over hun netwerk loopt. Hierbij staan de begrippen transparantie en keuzevrijheid voor de consument centraal. Ik hecht zeer aan deze begrippen. Vooruitlopend op een transparantieplichting in het NRF ben ik reeds in gesprek met de sector over hoe transparantie beter vorm kan worden gegeven. Dat kan namelijk beter, zoals ook naar voren komt uit het in mijn opdracht uitgevoerde onderzoek¹ naar netneutraliteit (het al dan niet verschillend behandelen van internetverkeer) door bureau Dialogic. Daarnaast zal ik de markt uiteraard goed in de gaten houden. Op het moment dat blijkt dat innovatieve diensten relatief moeilijk toegang krijgen tot de Nederlandse markt, zal ik overwegen minimum kwaliteitseisen te stellen aan telecomaandbieders, een maatregel waarover ik na de implementatie van het NRF beschik.

5

Zoals vermeld in antwoord 2 deel ik de mening van Eurocommissaris

Reding dat op grond van de huidige Telecommunicatie- en Mededingingswetgeving goed gekeken moet worden naar gevallen waar partijen met marktmacht de introductie van nieuwe innovatieve diensten afremmen. Mocht mevrouw Reding om een actieve ondersteuning van deze inzet vragen, dan ben ik uiteraard bereid die te geven.

6

Er zijn verschillende toezichthoudende instanties die een rol kunnen spelen als het beeld ontstaat dat de Nederlandse consument onvoldoende keuzevrijheid heeft bij het afnemen van mobiele internetdiensten. Naast de Consumentenautoriteit, die toeziet op oneerlijke handelspraktijken, spelen OPTA en NMa een rol. OPTA zal toezicht houden op de in het NRF aangekondigde transparantieplichting en kan verplichtingen opleggen indien er sprake is van aanmerkelijke marktmacht. De NMa speelt een rol indien er sprake is van misbruik van een economische machtspositie of indien er tussen ondernemingen mededingingsbeperkende afspraken zijn gemaakt. In het geval van een inbreuk op de relevante wet- en regelgeving kunnen deze instanties optreden.

¹ Onderzoek als aangekondigd in mijn beleidsbrief Convergentie (TK 2007–2008, 26643, nr.126). Dat onderzoek zal binnenkort worden afgerond.